

بررسی میزان آشنایی صاحب‌نظران تربیت بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی بازیهای المپیک

دکتر محمد خبیری - دکتر فرهاد رحمانی نیا - احمد پوریا
دانشگاه گیلان

فهرست:

۳	چکیده
۴	مقدمه
۶	روش تحقیق
۷	ابزار تحقیق
۷	متغیرهای تحقیق
۷	نتایج تحقیق
۱۲	بحث و نتیجه‌گیری
۱۴	منابع و مأخذ

چکیده:

به منظور تعیین و بررسی میزان آشنایی متخصصین تربیت بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی بازیهای المپیک، پاسخ‌های صحیح ۱۵۳ نفر از صاحب‌نظران تربیت بدنی، از دانشگاه‌های گیلان، زنجان، تربیت معلم تهران، علم و صنعت، شهید بهشتی تهران، مشهد، اصفهان، شهید چمران اهواز، کرمان، سیستان و بلوچستان و دانشگاه تهران که به صورت غیر تصادفی و هدفدار انتخاب شده بودند، به پرسش‌نامه‌ای که به همین منظور تنظیم شده بود، مورد بررسی قرار گرفت. در تحقیق حاضر صاحب‌نظران تربیت بدنی به کسانی اطلاق شده که دارای مدرک تحصیلی حداقل لیسانس تربیت بدنی و بالاتر بوده و به تدریس دروس تربیت بدنی در دانشگاه اشتغال دارند. پرسش‌نامه شامل ۱۸ سؤال تاریخی و ۱۵ سؤال اجتماعی بوده و قبل از تنظیم نهایی، ابتدا در دانشگاه گیلان به صورت تحقیق راهنما انجام شده و پس از تجدید نظر و اصلاحات لازم، به مورد اجرا گذاشته شده است. ۱۵۳ نفر آزمودنی، شامل ۱۰۸ نفر مرد و ۴۵ نفر زن بوده‌اند. از مجموع ۶۳ نفر لیسانس را، ۵۶ نفر مرد و ۲۱ نفر زن تشکیل داده‌اند. ۱۳ نفر از نمونه‌ها نیز دارای مدرک

تحصیلی دکترا بوده که از این تعداد، ۱۱ نفر مرد و ۲ نفر زن بوده‌اند. همچنین توضیحات سربرگ پرسش‌نامه، گرایش علمی و عملی نمونه‌ها را نیز مشخص نموده است. پرسش‌نامه‌ها پس از پاسخگویی توسط نمونه‌ها، جمع‌آوری شده و پس از استخراج و تجزیه و تحلیل آماری، این نتایج حاصل شده است:

۱- در پاسخ به کل سؤالات تاریخی و اجتماعی، بین پاسخ‌های صحیح متخصصین زن و مرد تربیت‌بدنی با میانگین ۵۲/۶ درصد و ۵۲/۹۵ درصد و افراد لیسانس و بالاتر از لیسانس به ترتیب با میانگین ۵۰/۵۵ درصد و ۵۷/۷ درصد، تفاوت معنی‌دار ($P \leq 0/05$) مشاهده نشد.

۲- در پاسخ به سؤالات تاریخی، بین پاسخ‌های صحیح متخصصین زن و مرد تربیت‌بدنی به ترتیب با میانگین ۳۹/۱ درصد و ۴۱/۱ درصد و افراد لیسانس و بالاتر از لیسانس به ترتیب با میانگین ۳۹/۴ درصد و ۴۱/۱ درصد ($P \leq 0/05$) تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد.

۳- در پاسخ به سؤالات اجتماعی، بین پاسخ‌های صحیح زنان و مردان به ترتیب با میانگین ۶۶/۱ درصد و ۶۴/۲ درصد و افراد لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت‌بدنی به ترتیب با میانگین ۶۱/۷ درصد و ۶۹/۲ درصد ($P \leq 0/05$) تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد.

با توجه به مجموع اطلاعات و آمار به دست آمده از تحقیق، نتیجه می‌گیریم که پاسخ‌های صحیح متخصصین مرد و زن و افراد لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت‌بدنی، به سؤالات تاریخی و اجتماعی، در مجموع و هریک به‌طور جداگانه، در حد متوسط و نسبتاً ضعیف قرار داشته و به‌طور کلی، صاحب‌نظران تربیت‌بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی نهضت المپیک، آشنایی زیادی ندارند.

مقدمه

نظرهای سیاسی، تبلیغات تجاری و غیره، محفوظ بماند (۴). بنا به اعتقاد کوبرتن (Coubertin) که مورد قبول همگان نیز هست، المپیک، باید از اختلافات سیاسی، مذهبی و نژادی میرا باشد تا به تمام انسانها تعلق گیرد و بتواند جایگاه واقعی مظاهر تندرستی، سلامت نسل بشر و پاک‌ی روح جوانمردی و تجلی‌گاه جشنواره اتحاد و دوستی بین ملل گیتی باشد (۲). تحقیقات و بررسی‌های تاریخی و اجتماعی تحولات علوم ورزش و تربیت‌بدنی، همواره موجب بروز و ظهور ایده‌های نو و مفید در زمینه‌های مختلف تربیت‌بدنی گشته است. یکی از

بنابر فلسفه و آئین به یادگار مانده از المپیک باستان و آرمان بنیانگذاران المپیک جدید، بازیهای المپیک در جهت بسط و گسترش صلح، دوستی، سلامتی و احترام و تفاهم بین‌المللی (۶) و نهایتاً به عنوان یک ابزار نیرومند در جهت رسیدن به یک جامعه آرمانی انسانی برگزار می‌گردد (۳). موضوع بازیهای المپیک از سابقه تاریخی قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده و دوستان آرمان المپیک، همواره در تلاش هستند تا اصالت بازیها، با توجه به مفاد منشور المپیک و به دور از هرگونه دخالتها و اعمال

موفقیت به چشم می خورد (۵) دستداران المپیک امیدوارند روز به روز شاهد گرایش عمده بیشتری از جانب ورزشکاران و همه دست اندرکاران، نسبت به تحقق همه جانبه آرمان المپیک بر اساس اهداف نهضت المپیک باشند. در حال حاضر این اهداف تحت چهار عنوان در منشور المپیک مطرح شده است:

* ترویج و توسعه آن دسته از ویژگی های اخلاقی و جسمانی که اساس کار ورزش است.

* تعلیم و تربیت جوانان از طریق ورزش به منظور ایجاد تفاهم بیشتر بین آنها و دوستانشان و کمک به ساختن دنیایی بهتر و صلح آمیزتر.

* انتشار و ترویج اصول المپیک در سرتاسر جهان و ایجاد خیرخواهی جهانی.

* گردهم آوردن ورزشکاران جهان در یک فستیوال عظیم چهار ساله ورزشی بازیهای المپیک (۴).

با مطالعه اهداف چهارگانه نهضت المپیک، می توان دریافت که اهداف اخلاقی، تعلیم و تربیت، آموزشی و بین المللی به مراتب در جایگاه عالیه تری نسبت به برگزاری هر چهار سال یکبار، بازیهای المپیک جهت انتخاب بهترین ورزشکاران قرار دارند (۲). این واقعیت نیز کاملاً پذیرفته شده است که بررسی، مطالعه و ارزیابی تمام اهداف نهضت المپیک در نهایت از طریق رویت بازیهای المپیک و عوامل گوناگون مرتبط با آن امکان پذیر خواهد بود.

در حال حاضر حدود یک قرن از شروع اولین دوره بازیهای المپیک در سال ۱۸۹۶ سپری شده است. در طی این مدت، بازیها، به استثناء سه دوره وقفه به دلیل وقوع جنگ جهانی اول و دوم، پیگیرانه و به طور منظم هر چهار سال یکبار برگزار شده

دستاوردهای بررسی تاریخی، کشف بازیهای المپیک باستان با تمام جزئیات آن بوده است. با استفاده از شاخصها و مبانی اصلی المپیک باستان، اساس بازیهای المپیک نوین، پی ریزی شده است. در چند دهه گذشته، محافل علمی ورزشی، توجه و علاقه روزافزونی نسبت به برگزاری بازیهای المپیک و پرداختن به جنبه های گوناگون تاریخی و اجتماعی مرتبط با آن از خود نشان داده اند. در این ارتباط برخی محققین، ضمن تأکید پایبندی بر اصول اساسی المپیک، معتقد هستند که با توجه به ضرورت های اجتناب ناپذیر زندگی اجتماعی، لازم است در حوزه های تبلیغات و تجارت، ورزش حرفه ای، دوپینگ و جایگاه زنان در بازیهای المپیک، بار دیگر با نگاهی جدید، اصول المپیک مورد بازبینی و تبیین قرار گیرد (۱۰). برخی از محققین بر پیگیری در اجرای اصول سنتی منشور المپیک پافشاری می کنند. آنچه مسلم است، علی رغم خواست و تأکید دست اندرکاران تشکیلات المپیک، بازیهای المپیک به طرق گوناگون تحت تأثیر و نفوذ اجتناب ناپذیر تبلیغات تجاری و سیاست قرار داشته است (۹). عده ای اعتقاد دارند که با وجود ممنوعیت حضور ورزشکاران حرفه ای در بازیهای المپیک، همواره این دسته از ورزشکاران در بازیها شرکت داشته اند (۸). به اعتقاد برخی دیگر از محققان، کمیته بین المللی المپیک در چند دهه اخیر، به منظور تأمین نیازهای مالی تشکیلات المپیک، چارچوب خاصی را تنظیم و به مورد اجرا گذاشته است (۷). از شروع بازیهای المپیک نوین تاکنون، دستداران المپیک در این تلاش بوده اند که روح المپیک از هرگونه وابستگی های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مصون بماند. در این رهگذر نهایتاً موفقیت و بعضاً عدم

روش تحقیق

برای انجام تحقیق حاضر از روش توصیفی به طور اعم و تحقیق پیمایشی به طور اخص بهره‌گیری شده است. پس از تعیین موضوع تحقیق، و با مرور سوابق تاریخی و پژوهشی پیرامون موضوع تحقیق، به انتخاب مهمترین مواردی که در حوزه‌های تاریخی و اجتماعی بازیهای المپیک نوین مطرح می‌باشد، پرداخته شد.

جامعه آماری و نحوه نمونه‌گیری

جامعه آماری این تحقیق، صاحب‌نظران تربیت‌بدنی بودند که در تحقیق حاضر منظور از صاحب‌نظران تربیت‌بدنی کسانی هستند که در دانشگاه‌های کشور مشغول تدریس بوده و دارای مدرک تحصیلی حداقل لیسانس تربیت‌بدنی و بالاتر می‌باشند. پرسش‌نامه تهیه شده به تعداد تقریبی اساتید تربیت‌بدنی و در مجموع به ۱۲ دانشگاه در سرتاسر کشور ارسال گردید. انتخاب دانشگاه‌های مورد نظر به شکل غیر تصادفی و هدفدار صورت گرفت. علت این امر رانیز فراهم بودن موجبات دسترس محقق به این مراکز آموزشی و سهولت ارسال و جمع‌آوری پرسش‌نامه بوده است. از مجموع ۲۵۰ پرسش‌نامه ارسالی ۱۵۳ پرسش‌نامه تکمیل شده، دریافت شد. با توجه به مشخصات مندرج در سربرگ پرسش‌نامه‌ها، از مجموع ۶۳ نفر نمونه‌های لیسانس، ۴۱ نفر مرد و ۲۲ نفر زن بوده و از مجموع ۷۷ نفر نمونه‌های دارای مدرک فوق لیسانس را ۵۶ نفر مرد و ۲۱ نفر زن تشکیل

است. آن‌طور که از شواهد و رای متخصصین تربیت‌بدنی برمی‌آید، در این مدت تلاش همه‌جانبه‌ای به منظور تحکیم و ترویج آرمانهای المپیک صورت گرفته است. در عین حال به موازات این تلاشها، از طریق مسائل حاد سیاسی، حوادث بین‌المللی، حضور غیرمتعارف تبلیغات و تجارت و سایر عوامل مغایر منشور المپیک، بازیهای المپیک، مورد تعرض قرار گرفته است. با وجود تمام این عوامل، المپیک همچنان به حیات خود، امیدوارانه ادامه می‌دهد. در این میان، دوستاناران المپیک امیدوار و خوشبین هستند، روزبه‌روز شاهد ترویج و گسترش هرچه بیشتر آرمانهای انسانی نهضت المپیک در سرتاسر گیتی باشند.

به‌طور یقین چگونگی آشنایی صاحب‌نظران تربیت‌بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی بازیهای المپیک می‌تواند به منزله آشنایی با اهداف بسیار مهم نهضت المپیک تلقی شود. از طرفی ارائه طرحهایی از جانب همین صاحب‌نظران گام مؤثری در جهت مصون ماندن روح و اصالت بازیهای المپیک و اهداف نهضت المپیک خواهد بود. لذا در تحقیق حاضر، تلاش شده است تا در یک کار پژوهشی، میزان آشنایی متخصصین تربیت‌بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی بازیهای المپیک نوین مورد ارزیابی قرار گیرد. در نهایت نیز با استفاده از اطلاعات به دست آمده، به منظور برنامه‌ریزی مناسب برای پیشبرد آرمانهای المپیک و اجرای برخی از سیاستهای عملی که مبتنی بر منشور المپیک و دستورالعملهای اجرایی آکادمی بین‌المللی المپیک^۱ (IOA) و کمیته بین‌المللی المپیک^۲ (IOC) باشد، به کار گرفته شود.

1- International Olympic Academy

2- International Olympic Committee

گرفتند عبارتند از:

- ۱- جنسیت
- ۲- مدرک تحصیلی
- ۳- تخصص علمی
- ۴- تخصص عملی

روش آماری

در تحقیق حاضر، به منظور توصیف و شرح اطلاعات موجود در برگه‌های پرسش‌نامه‌ها، از آمار توصیفی شامل فراوانی مطلق، نسبی و میانگین استفاده شده است. همچنین در بخش آمار استنباطی نیز از آزمون غیر پارامتریک من ویتنی یو به منظور بررسی برخی از موارد مرتبط با اهداف تحقیق استفاده شده است.

نتایج تحقیق

در جدول شماره ۱ و نمودار مربوطه، میانگین درصد پاسخ‌های صحیح زنان، مردان، افراد لیسانس و افراد بالاتر از لیسانس به مجموع سؤالات تاریخی و اجتماعی ارائه شده است. بر اساس اطلاعات آماری در این جدول نتایج زیر به دست آمده است:

- جامعه چهل و پنج نفری زنان به سی و سه سؤال تاریخی و اجتماعی، در مجموع ۵۲/۶ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.
- جامعه مردان شامل ۱۰۸ نفر بوده و به مجموع سؤالات تاریخی و اجتماعی ۵۲/۹۵ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.
- تعداد افراد لیسانس جامعه آماری ۶۳ نفر بوده و در مجموع با میانگین ۵۰/۵۵ درصد به کل سؤالات تاریخی و اجتماعی، پاسخ صحیح داده‌اند.

می‌دادند. ۱۳ نفر از پاسخ‌دهنده‌ها نیز دارای مدرک تحصیلی دکترا بوده که از این تعداد ۱۱ نمونه مرد و ۲ نمونه زن بوده‌اند.

ابزار تحقیق

ابزار تحقیق پرسش‌نامه‌ای است که توسط محقق و با راهنمایی اساتید راهنما و مشاور، تهیه و تنظیم گردید. در این خصوص، پس از انتخاب ۴۰ پرسش تاریخی و اجتماعی، به منظور انجام تحقیق راهنما، پرسش‌نامه در اختیار ۲۴ نفر از اساتید تربیت بدنی دانشگاه گیلان قرار گرفت. در مرحله بعد پیشنهادهای و نظرات اساتید یاد شده، جهت گزینش نهایی پرسش‌ها، مطالعه و بررسی شده و در نهایت ۳۳ پرسش که شامل ۱۸ سؤال تاریخی ۱۵ سؤال اجتماعی بود، انتخاب گردید. تنظیم پرسش‌نامه به گونه‌ای انجام شد که از شماره یک تا شماره هجده جنبه‌های تاریخی بازیهای المپیک و از شماره نوزده تا شماره سی و سه، جنبه‌های اجتماعی بازیها را مطرح نموده است. پرسش‌نامه پس از تایپ و تکثیر، برای ارسال به دانشگاه‌های کشور، منظم گردید. برای انجام این مرحله، در مجموع ۲۵۰ پرسش‌نامه در نظر گرفته شد و پس از برآورد تقریبی اساتید تربیت بدنی دانشگاه‌ها و با هماهنگی قبلی، پرسش‌نامه‌ها به چهار دانشگاه در تهران و هشت دانشگاه در شهرستانها، ارسال گردید. ۱۵۳ پرسش‌نامه توسط نمونه‌ها تکمیل شده و دریافت شد، که پس از استخراج و جدول‌بندیهای مربوطه، مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

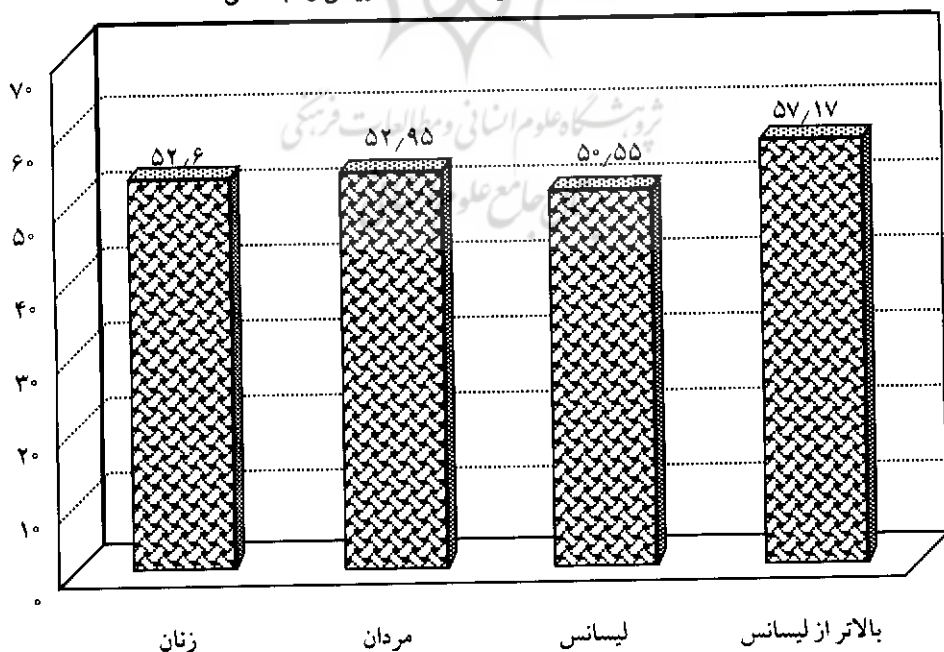
متغیرهای تحقیق

متغیرهایی که در تحقیق حاضر مورد نظر قرار

آزمودنی ها	شاخص آماری	میانگین درصد پاسخ های صحیح	N
زنان		۵۲٫۶	۴۵
مردان		۵۲٫۹۵	۱۰۸
لیسانس		۵۰٫۵۵	۶۳
بالتر از لیسانس		۵۷٫۱۷	۹۰

جدول شماره ۱- میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات تاریخی و اجتماعی

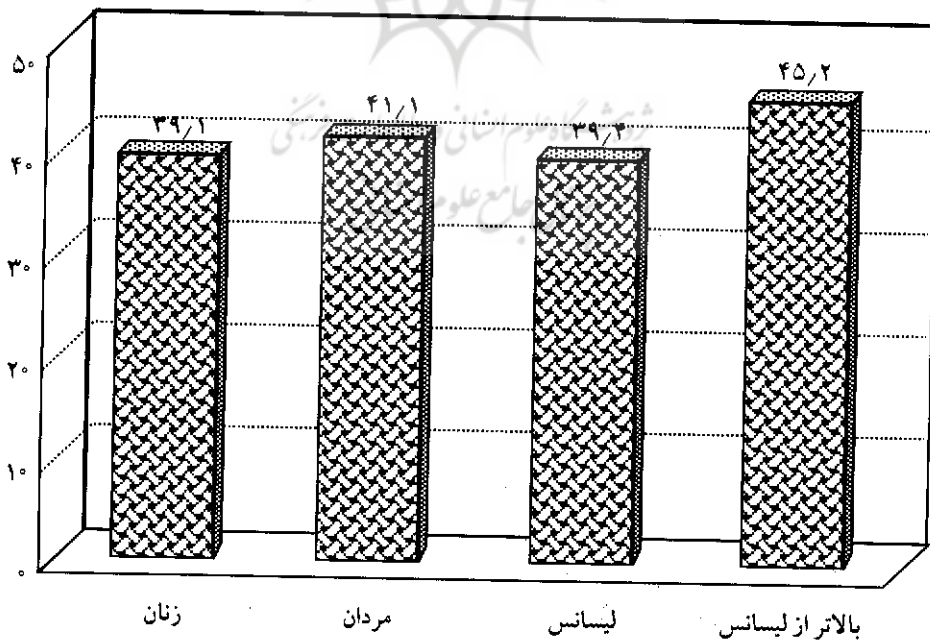
نمودار شماره ۱ - میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات تاریخی و اجتماعی

شماره سؤال	میانگین درصد پاسخ های صحیح	شاخص آماری
۴۵	۳۹,۱	زنان
۱۰۸	۴۱,۱	مردان
۶۳	۳۹,۴	لیسانس
۹۰	۴۵,۲	بالاتر از لیسانس

جدول شماره ۲- میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات تاریخی

نمودار شماره ۲ - میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات تاریخی

- افراد بالاتر از لیسانس نیز مشتمل بر ۹۰ نفر، به مجموع سؤالات تاریخی و اجتماعی، ۵۷/۱۷ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

ضمن بررسی جدول و نمودار شماره ۱، پاسخهای صحیح مردان و زنان و همچنین متخصصین لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت بدنی به سؤالات تاریخی و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصله از آزمون من ویتنی یو، هیچگونه تفاوت معنی داری ($P \leq 0/05$) بین پاسخهای صحیح آزمودنی‌های فوق‌الذکر به سؤالات تاریخی و اجتماعی مشاهده نشد.

در جدول و نمودار شماره ۲، میانگین درصد پاسخهای صحیح زنان، مردان، افراد لیسانس و بالاتر از لیسانس به سؤالات تاریخی ارائه شده است. بر اساس اطلاعات آماری این جدول، نتایج زیر حاصل شده است:

- جامعه زنان که شامل ۴۵ نفر بوده، به کل سؤالات تاریخی، با میانگین ۳۹/۱ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

- جامعه ۱۰۸ نفری مردان به سؤالات تاریخی، در مجموع با میانگین ۴۱/۱ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

- افراد لیسانس جامعه آماری مشتمل بر ۶۳ نفر، به مجموع سؤالات تاریخی با میانگین ۳۹/۴ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

- افراد بالاتر از لیسانس که در مجموع ۹۰ نفر بوده‌اند به کل سؤالات تاریخی، میانگین ۴۹/۲ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول و نمودار

شماره ۲، درصد پاسخهای صحیح مردان و زنان و همچنین متخصصین لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت بدنی به سؤالات تاریخی با آزمون من ویتنی یو، مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصله تفاوت معنی داری ($P \leq 0/05$) بین پاسخهای صحیح آزمودنی‌های فوق‌الذکر، به مجموع سؤالات تاریخی مشاهده نشد.

در جدول و نمودار شماره ۳، میانگین درصد پاسخهای صحیح زنان، مردان، افراد لیسانس و افراد بالاتر از لیسانس به سؤالات اجتماعی ارائه شده است. با توجه به مندرجات آماری این جدول نتایج زیر حاصل شده است.

- جامعه آماری ۴۵ نفره زنان به کل سؤالات اجتماعی در مجموع با میانگین ۶۶/۱ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

- جامعه مردان که شامل ۱۰۸ نفر بوده، به مجموع سؤالات اجتماعی با میانگین ۶۴/۲ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

- افراد لیسانس مشتمل بر ۶۳ نفر، به کل سؤالات اجتماعی، با میانگین ۶۱/۷ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

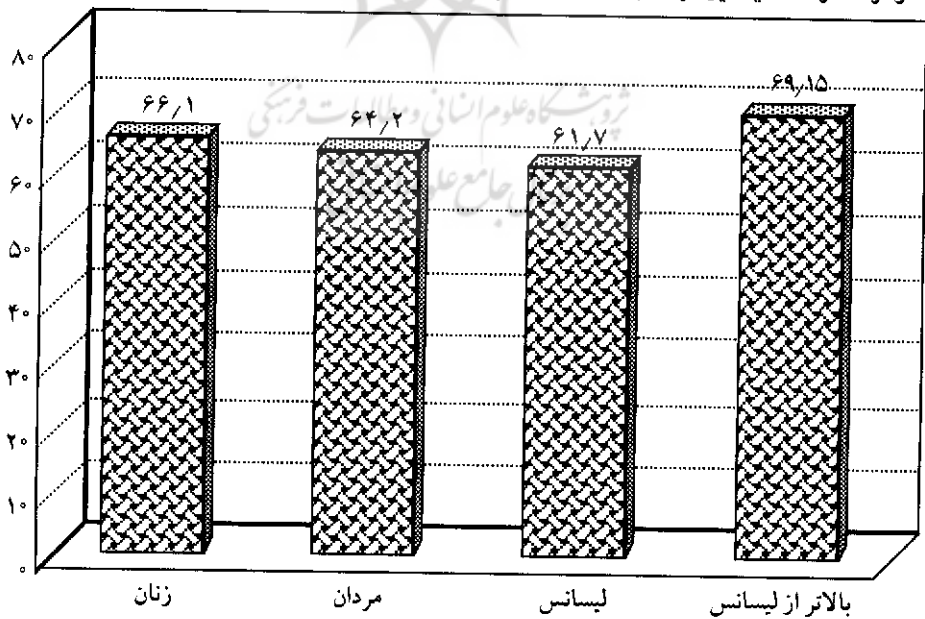
- جامعه آماری بالاتر از لیسانس شامل ۹۰ نفر، در مجموع به سؤالات اجتماعی ۶۹/۱۵ درصد پاسخ صحیح داده‌اند.

پاسخهای صحیح زنان و مردان و همچنین متخصصین لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت بدنی به سؤالات اجتماعی، با آزمون من ویتنی یو، مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصله، تفاوت معنی داری ($P \leq 0/05$) بین پاسخهای صحیح آزمودنی‌های فوق‌الذکر به مجموع سؤالات اجتماعی، مشاهده نشد.

N	میانگین درصد پاسخ های صحیح	شاخص آماری / آزمودنی ها
۴۵	۶۶٫۱	زنان
۱۰۸	۶۴٫۲	مردان
۶۳	۶۱٫۷	لیسانس
۹۰	۶۹٫۱۵	بالتر از لیسانس

جدول شماره ۳- میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات اجتماعی

نمودار شماره ۳- میانگین درصد پاسخهای صحیح به سؤالات اجتماعی

بحث و نتیجه گیری

را نشان می دهد. این مسئله خود معلول علت های مختلفی است. از طرفی جذابیت ها و تأثیرات مثبت ورزشهای زمستانی برای افراد جامعه معرفی و توجیه نشده است. از طرف دیگر جدا از شرایط اقلیمی و جغرافیایی کشور ما، تهیه وسایل و ابزار اختصاصی مربوط به این گونه ورزشها نیز خود به دلیل گران بودن، مشکل دیگر به شمار می رود. در نتیجه المپیک زمستانی نیز نمی تواند خیلی مورد توجه عموم و بالطبع، آزمودنی ها قرار گیرد. در بخش پرسش های مربوط به نهادهای وابسته به المپیک، آزمودنی ها با میانگین (۳۰ درصد، ۲۱/۶ درصد و ۲۷/۵ درصد) پاسخ صحیح دادند. این آمار و ارقام، خود نشان دهنده اطلاعات و شناخت بسیار پائین آزمودنی ها نسبت به مهمترین مراکز و نهادهای مربوط به نهضت المپیک می باشد. احتمالاً این مسئله به دلیل عدم آموزش و عدم برخورداری افراد جامعه به طور کلی و آزمودنی های تحقیق به طور اخص از امکانات و شرایط لازم، برای آشنایی با موارد مربوطه می باشد. در پاسخ به سؤال مربوط به ایجاد وقفه در برگزاری بازیهای المپیک نوین تنها ۲۱/۶ درصد آزمودنی ها موفق شدند به سه دوره وقفه به دلیل جنگ جهانی اول و دوم اشاره کنند. ۳۸/۶ درصد آزمودنی ها به سؤال مربوط به دو دوره تحریم گسترده بازیها توسط بلوک شرق و غرب، پاسخ صحیح دادند. به نظر می رسد پاسخ های ضعیف آزمودنی ها به مورد وقفه بازیها به دلیل فاصله زمانی نسبتاً طولانی زمان وقوع آن تا امروز باشد. در مورد تحریم بازیها نیز به دلیل فروپاشی نظام سیاسی بلوک شرق و از بین رفتن انگیزه های تحریم و همچنین برگزاری بدون تحریم بازیها در چند دوره اخیر، موجب

با توجه به اطلاعات به دست آمده، تفاوت نسبتاً محسوسی بین پاسخ های صحیح آزمودنی ها به مجموع ۱۸ سؤال تاریخی و ۱۵ سؤال اجتماعی مشاهده می شود. بر اساس محاسبات آماری، کل آزمودنی ها به مجموع ۱۸ سؤال تاریخی با میانگین (۴۰/۹۴ درصد) و به ۱۵ سؤال اجتماعی با میانگین (۵۲/۸۴ درصد) پاسخ صحیح داده اند. به نظر می رسد پاسخهای صحیح بیشتر در بخش اجتماعی، که شامل مواردی از قبیل ملیت گرایی، دوپینگ، ورزش حرفه ای، تبلیغات، تجارت، رسانه های خبری و ارتباط جمعی بوده، به دلیل آگاهی عمومی افراد جامعه آماری، در این خصوص باشد، نه به دلیل وقوف آنان به منشور المپیک و موارد مختلف مرتبط با آن. منشور المپیک با ابتکار بنیانگذاران نهضت المپیک نوین، منطبق با روح صلح خواهی، برابری، تفاهم و سلامتی نوع بشر تدوین شده است (م ۳). بدیهی است بسیاری از سؤالات مربوط به جنبه های اجتماعی بازیهای المپیک نوین، بدون این که نیازی به مطالعه دقیق منشور المپیک داشته باشد، قابل پاسخ دادن است. از طرفی معدل پاسخ به سؤالات تاریخی نشان دهنده آگاهی نسبتاً پایین آزمودنی ها نسبت به تاریخ تأسیس نهادهای مختلف مربوط به نهضت المپیک، نشانه های المپیک و موارد گوناگون مرتبط با جنبه های تاریخی بازیهای المپیک نوین می باشد. در بخش سؤالات تاریخی، اطلاعات آزمودنی ها نسبت به المپیک زمستانی، با توجه به معدل (۱۸/۳ درصد) و (۳۸/۶ درصد) در جواب سؤالات اولین دوره برگزاری المپیک زمستانی و زمان برگزاری این بازیها، درجه بسیار پائین آگاهی

پاسخ‌های ضعیف آزمودنی‌ها در این زمینه باشد. البته در هر دو مورد فوق‌الذکر از طرفی بیانگر آگاهی‌های ضعیف آزمودنی‌ها نسبت به مسائل سیاسی و رویدادهای اجتماعی و ارتباط آن با بازیهای المپیک می‌باشد.

در بخش سؤالات اجتماعی، ۹۲/۸ درصد آزمودنی‌ها معتقد به ممنوعیت استفاده از دوپینگ در بازیها بوده و در عین حال ۸۵/۶ درصد آنان اعتقاد داشتند که ورزشکاران المپیک برای کسب موفقیت از دوپینگ استفاده می‌نمایند. البته در حال حاضر برای مهار این پدیده غیرورزشی و زیانبار، مقررات ویژه محکمی در نظر گرفته شده و به مورد اجرا نیز گذاشته می‌شود. به این ترتیب شاید بتوان امیدوار بود که موارد استفاده از دوپینگ کنترل و متوقف گردد. در ارتباط با شرکت آزمودنی‌ها در همایش یا مراسم خاص معرفی بازیهای المپیک و جنبه‌های تاریخی و اجتماعی آن، تنها ۱۵ درصد اظهار داشتند که در چنین همایش‌هایی شرکت داشته‌اند، همچنین حدود ۷۲ درصد آزمودنی‌ها اظهار داشتند که کمیته ملی المپیک کشور ما جلسات رسمی و غیر رسمی برای بحث در مورد بازیهای المپیک با رسانه‌ها تشکیل نمی‌دهد. با توجه به دو مورد ذکر شده شاید بهتر باشد کمیته ملی المپیک و آکادمی ملی المپیک کشور، به منظور تقویت بنیه آگاهی متخصصین تربیت بدنی و دست‌اندرکاران ورزش در سطح کشور، از طریق برگزاری گردهمایی‌ها و ارتباط فعال با رسانه‌های گروهی، اقدامات عملی و مؤثری را به عمل آورد. در پاسخ به سؤالات مربوط به پوشش رادیو تلویزیونی و مطبوعاتی بازیهای المپیک تابستانی و زمستانی، آزمودنی‌ها اظهار داشتند که در این خصوص پوشش رادیو

تلویزیونی و مطبوعاتی کاملی صورت نمی‌گیرد. در زمینه دخالت تبلیغات و تجارت در بازیها، ۴۷/۷ درصد جامعه آماری تحقیق حاضر اظهار داشتند که از تبلیغات و تجارت برای ترویج آرمانهای المپیک می‌توان استفاده نمود. در خصوص ورزش حرفه‌ای، در حال حاضر با توجه به گستردگی طیف ورزشکاران حرفه‌ای، در اکثر رشته‌های ورزشی، به نظر می‌رسد موضوع ممنوعیت شرکت این‌گونه ورزشکاران در بازیهای المپیک، نیاز به تجدیدنظر داشته باشد. در این رابطه ۴۵/۱ درصد متخصصین تربیت بدنی، شرکت ورزشکاران حرفه‌ای را در بازیهای المپیک، مجاز دانسته‌اند. ۸۴/۳ درصد آزمودنی‌ها، اظهار نموده‌اند که بازیهای المپیک می‌بایستی به دور از مناقشات و کشمکشهای سیاسی بین‌المللی، قرار داشته باشد. در عین حال ۵۵/۶ درصد از آنان معتقد بودند که در تاریخچه بازیهای المپیک نوین، سیاست به انحاء مختلف دخالت داشته است. کوبرتن و یارانش از همان ابتدای راه اندازی بازیهای المپیک، دخالت سیاست در بازیها را همواره بزرگترین خطر برای ادامه حیات المپیک ذکر می‌نمودند.

با توجه به مجموع اطلاعات و آمار حاصله، می‌توان نتیجه گرفت که پاسخهای صحیح مردان و زنان و همچنین متخصصین لیسانس و بالاتر از لیسانس تربیت بدنی به سؤالات تاریخی و اجتماعی در مجموع و هریک به طور جداگانه، در حد متوسط و نسبتاً ضعیف قرار داشته و به طور کلی، صاحب نظران تربیت بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی نهضت المپیک، آشنائی زیادی ندارند.

منابع و مأخذ

- ۱- آقا علی نژاد، حمید- آشنایی با المپیک - انتشارات کمیته ملی جمهوری اسلامی ایران - تهران، ۱۳۷۷.
 - ۲- آریا، جمشید و بهرام، عباس - تاریخ تربیت بدنی - انتشارات دانشگاه فنی و مهندسی تهران، ۱۳۶۴.
 - ۳- بهمنش، عطا - بازیهای المپیک - شرکت کتابسرا - تهران، ۱۳۶۶.
 - ۴- صدیق سروستانی، رحمت‌اله - مدیریت و رهبری در ورزش - انتشارات دانشگاه فنی و مهندسی - تهران، ۱۳۶۴.
 - ۵- فتحی، هوشنگ - بازیها - مؤسسه فرهنگ - تهران، ۱۳۷۱.
- 6- Chalip, L. *The Revival of the Modern Olympic Games and Pirre De Couhertin's Thoughts on Sport for Ali*. presented in Thirty-First Session IOA: Olympia 1991. PP: 65-71
 - 7- Dacosta, L. *The Central problems of Olympic in the face of the Constraints of Commerialization, and Possible Solution*. Presented in thirty Second Session IOA Olympia 1992. PP: 77-84
 - 8- Lucas, J. *the Impact of International Politics on the Olympic Movement (1954-1972). The Councenpts of Averg Brundage on Olympism*. Presented in Thirty-Fourth Session IOA. olympia 1994. PP: 152-155
 - 9- Stolyarov, V. *The World Political Evolution and Its Consecruences for the Olympic Movements Can the Olympic Movement Influence Political Changes through. Olympic Education?* Presented in Thirty-Fifth Session IOA. Olympia 1995. PP: 76-89
 - 10- Yerles, m. *New Political, Economic, Social and Organizational Aspects of the olympic Movement*. Presented in Thirty-Fourth Session IOA. Olympia 1994. PP: 168-197

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی